

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)

Opis przedmiotu

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Badania operacyjne	
AlwB/O/II/ST/A-07			Operational research	
Język wykładowy		polski		
Rok akademicki		2026/27		
Kierunek		Sztuczna inteligencja w biznesie		
w zakresie		-		
Poziom studiów		Studia drugiego stopnia		
Profil studiów		Profil ogólnouczeniowy		
Forma studiów		Studia stacjonarne		
Semestr / semestry		1		
Przynależność do grupy zajęć		A. Grupa zajęć podstawowych		
Status przedmiotu		obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	15 [h]	3 ECTS
		Ćwiczenia	15 [h]	
			[h]	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów	związany z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości		1 ECTS
	z uprawnieniami	-		ECTS
	z dyscypliną	Nauki o zarządzaniu i jakości		3 ECTS
Forma nauczania		Tradycyjna – zajęcia zorganizowane w Uczelni		
Wymagania wstępne		Znajomość elementarnej matematyki, podstaw statystyki, zasad ekonomii		
Jednostka prowadząca		Wydział Ekonomii i Finansów, Katedra Biznesu i Finansów Międzynarodowych		
Koordynator		Dr Zbigniew Śleszyński		
Adres strony internetowej pjo		http://weif.uniwersytetradom.pl		
Adres e-mail, telefon koordynatora		z.sleszynski@urad.edu.pl ; tel. 483617463		

EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Cel kształcenia:	Celem przedmiotu jest uzyskanie wiedzy o zaawansowanych metodach ilościowych stosowanych w modelowaniu zjawisk ekonomicznym oraz w ich wykorzystaniem w zarządzaniu i procesie podejmowania decyzji
Treści programowe:	<p>Treść wykładów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Istota badań operacyjnych, rys historyczny, dziedziny zastosowań, • Modelowanie zjawisk z wykorzystaniem programowania liniowego, przykładowe decyzje inwestycyjne • Wykorzystanie zagadnienia transportowego oraz liniowych systemów transportowych do podejmowania decyzji menedżerskich, • Uwagi na temat programowania całkowitoliczbowego, • Wykorzystanie programowania dynamicznego w zarządzaniu • Programowanie sieciowe, budowa harmonogramu przedsięwzięcia wieloczynnościowego, analiza czasowa, ścieżka krytyczna, metoda CPM • Problem komiwojażera, metody dokładne rozwiązań i przybliżone <p>Treść ćwiczeń:</p> <p>W trakcie ćwiczeń w laboratorium komputerowym studenci korzystają z programu Excel oraz jego dodatku solver, a także programu T. Trzaskalika „Badania operacyjne z komputerem” skupiając się na praktycznym rozwiązywaniu zagadnień omawianych na wykładzie. W ten sposób na poszczególnych zajęciach wyjaśniane są i praktycznie stosowane treści poszczególnych wykładów. W szczególności poszczególne zajęcia dotyczą poniższych zagadnień):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wybór optymalnych decyzji w oparciu o zagadnienia programowania liniowego • Modele decyzyjne z wykorzystaniem zagadnienia transportowego • Modele decyzyjne wykorzystujące programowanie całkowitoliczbowe • Programowanie dynamiczne, alokacja zasobów, maksymalizacja zysku, zagadnienie dyliżansu, • Budowa i analiza sieci przedsięwzięcia wieloczynnościowego • Problem komiwojażera, rozwiązanie dokładne, rozwiązania przybliżone (metoda WOT, ENS). • Kolokwium zaliczeniowe
Metody dydaktyczne (kształcenia):	wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych rozwiązywanie zadań metoda ćwiczeniowa metoda przypadków metoda projektu Zajęcia realizowane w pracowni komputerowej z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego Excel oraz programu Badania operacyjne z komputerem Obserwacja
Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się, sposób obliczania oceny końcowej:	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych efektów uczenia się określonych dla przedmiotu. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład danego przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta liczby punktów ECTS przyporządkowanej temu przedmiotowi. Sposób obliczenia oceny końcowej z przedmiotu określony został zarządzeniem Rektora URad. Na ocenę końcową z przedmiotu składają się: 1) ocena z ćwiczeń – na którą składają się: ----kolokwium – 30 pkt. (próg zaliczenia projektu 15 pkt.) ----poziom realizacji kompetencji społecznych – 6 pkt

	<p>Ocena stopnia osiągnięcia wymaganych kompetencji społecznych jest wynikiem oceny przeprowadzanej przez prowadzącego zajęcia na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oceny aktywności studenta na zajęciach, - oceny na podstawie obserwacji bezpośredniej elementów: komunikacja, współpraca, rozwiązywanie problemów. <p>Łącznie z ćwiczeń student może uzyskać 36 pkt. Ocena z ćwiczeń zostanie wystawiona zgodnie z zasadą:</p> <p>15 pkt. i mniej – niedostateczny (2) (15-19] pkt – dostateczny (3) (19-23] pkt – dostateczny plus (3,5) (23-27] pkt – dobry (4) (27-31] pkt – dobry plus (4,5) (32-36] pkt – bardzo dobry (5)</p> <p>Ocena końcowa z ćwiczeń może zostać podwyższona o 0,5 stopnia w sytuacji wysokiej aktywności studenta podczas zajęć</p> <p>2) ocena z wykładu – zaliczenie bez oceny (zal), zaliczenie mogą uzyskać wyłącznie studenci, którzy uzyskają zaliczenie z ćwiczeń.</p>
--	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU)	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	zna i rozumie zasady modelowania deterministycznego, wykorzystywanego w procesie zarządzania	K_W01	Wykład, ćwiczenia	zaliczenie bez oceny Zaliczenie na ocenę	Kolokwium zaliczenowe
W2	zna i rozumie typy modeli decyzyjnych, potrafi je zastosować	K_W04	Wykład, ćwiczenia	zaliczenie bez oceny Zaliczenie na ocenę	Kolokwium zaliczenowe
U1	potrafi zbudować odpowiedni model decyzyjny, w zależności od charakteru analizowanej sytuacji decyzyjnej	K_U03	Wykład, ćwiczenia	zaliczenie bez oceny Zaliczenie na ocenę	Kolokwium zaliczenowe
U2	potrafi cenić przydatność konstruowanego modelu do analizy rzeczywistości gospodarczej	K_U04	Wykład, ćwiczenia	zaliczenie bez oceny Zaliczenie na ocenę	Kolokwium zaliczenowe
K1	Jest gotów do dalszego kształcenia z zakresu metod optymalizacyjnych, zna ograniczenia własnej wiedzy w tym zakresie.	K_K01	Wykład, ćwiczenia	zaliczenie bez oceny Zaliczenie na ocenę	Obserwacja, aktywność na zajęciach
K2	Jest gotów do przedstawienia zalet i ograniczeń stosowania metod badań operacyjnych w zarządzaniu.	K_K02	Wykład, ćwiczenia	zaliczenie bez oceny Zaliczenie na ocenę	Obserwacja, aktywność na zajęciach
Literatura i pomoce naukowe					
Literatura podstawowa: <ul style="list-style-type: none"> • Gruszczyński M., Kuszewski T., Podgórska M., Ekonometria i badania operacyjne, PWN, Warszawa 2019. • Jędrzejczyk Z., Kukuła K., Skrzypek J., Badania operacyjne w przykładach i zadaniach, PWN, Warszawa 2019 Literatura uzupełniająca: <ul style="list-style-type: none"> • M. Anholcer, Badania operacyjne, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, 2023 • T. Trzaskalik, Wprowadzenie do badań operacyjnych z komputerem, PWE druk 2024. • A. Całczyński, D. Kędzierska Stróż, D. Orzechowska, Z. Śleszyński, Elementy badań operacyjnych w zarządzaniu, tom I i II, Politechnika Radomska, Radom 2000. • Szczegółowy wykaz dodatkowych źródeł i pomocy naukowych na pierwszych zajęciach podaje prowadzący 					

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS		
Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]	
	Praca własna studenta - zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w wykładach, ćwiczeniach	X	30 h]
Przygotowanie do zajęć, Przygotowanie do zaliczenia	45 [h]	X
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	45[h]/ 1,8 ECTS	30[h]/ 1,2 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS	

Informacje dodatkowe, uwagi
<p>W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów.</p> <p>Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych.</p>